

1.

Elis på Trollskär

En gång för inte så väldigt länge sedan, un-

gefär då din mormorsmor var liten, bodde en fiskargubbe ensam på en ö längst ute i havet. Gubben hette Elis och ön Trollskär. Varför ön hette så visste ingen med säkerhet, men man trodde att det berodde på att en av de branta klipporna på öns södra sida hade formen av ett trollhuvud med stor näsa. Så ensligt låg ön ute i havet, att man från dess södra sida hade fått segla många dagar för att nå en strand och då var man redan i ett främmande land. Från den norra sidan av ön kunde man bortta vid horison-

ten se några öar. Där bodde Elis närmaste grannar, Lina på Busön och Albin på Krokön, men till dem tog det så många timmar att ro att Elis sällan träffade dem.

På östra sidan av holmen låg Djupa skogen. Den hette så för att man varken kunde se eller höra havet då man stod precis mitt i. På västra sidan av ön, vid stranden av en djup vik låg Elis hus, rödmyllat med vita knutar och tjärat pärtak. Det var ett fiskehemman och kallades så för att Elis farfarsfar en gång i tiden hade flyttat dit ut, byggt sig huset och börjat fiska. Så hade det fortsatt, någon av sönerna hade alltid blivit fiskare, precis som sin far, och stannat kvar där, mitt ute i havet. Elis bröder hade alla rest ut i världen och nu var Elis som den sista kvar på Trollskär. Han hade aldrig hittat någon fiskargumma åt sig och hade heller inga barn.

Det var egentligen ingenting som Elis hade funderat så värst mycket på, det att vara ensam, han hade sin hund Poppe och alla sysslor som höll honom igång hela dagarna. Poppe var en mycket klok hund. Han var Elis bästa vän och lyssnade alltid noga då Elis pratade med honom. Ibland tyckte Elis att det nästan var som om Poppe kunde tala, så nära stod de varandra.

Då Elis inte fiskade, eller höll på med näten nere vid stranden, hade han fullt upp med att hålla huset och alla uthusen i skick. Ute i skärgården far vinden och solen illa fram med byggnaderna om man inte sköter om dem. Så Elis målade och fejade och reparerade där det behövdes. Det fanns alltid någonting att göra. Det enda han inte tyckte om var att

städa och hålla ordning inne i huset. – Jag har alldeles för stora händer för det, brukade han säga åt Poppe. Jag slår bara sönder allting med de här labbarna. Och det var nog nästan sant, för Elis hade riktiga fiskarhänder, stora som kastrullock, solbrända och starka av allt jobb med näten. Sanningen var den att han inte tyckte det var så roligt att hålla rent och snyggt. Runt huset växte syrener, hägg och stora rönnar. På baksidan fanns en liten trädgård med några äppelträd, svartvinbärsbuskar och ett stort potatisland. En bit från huset låg det lilla fähuset, där geten Stina, hönorna och tuppen Bertil bodde. Bakom fähuset fanns källaren där Elis förvarade sin mat.

Nere vid strandbodan låg bastun, som han eldade i då han skulle röka fårkött eller värma vatten för klädtvätt. Själv badade Elis till jul, midsommar, påsk och ibland också då han fick gäster.

Elis hade allt vad han behövde för att leva. Havet gav honom fisk, jorden potatis, geten gav honom mjölk och hönorna ägg. Vid den allra varmaste husväggen där solen gassade på och ingen vind kom åt odlade Elis tobak, som han torkade uppe på spiskrönet i köket. Det enda han behövde köpa ibland var socker, salt, smör, mjöl och sedan olja till oljelampan. Det gjorde han oftast på hösten då han hade fiskat strömming som han saltat in i små trätunnor. Dessa packade han ner i båten och seglade iväg till strömmingsmarknaden på fastlandet där han sålde dem, eller bytte till sig varor. Då brukade han också skaffa fårkött som han saltade in åt sig till vintern. Ute i skärgården

brukade man hålla sig med får för köttets skull, och får hade det också funnits på Trollskär då Elis var liten. Men han var en så stor djurvän att han inte hade hjärta att slakta fåren. Så han köpte eller bytte till sig fårkött varje höst. Likadant var det med säljakten som fiskargubbarna gärna deltog i på vårvintern. Elis kunde inte förmå sig att skjuta sälarna som han tyckte såg så snälla och glada ut.

Men precis som alla andra ute i skärgården behövde han både sälskinn och tran, och därför fick han byta till sig det också. Av skinnet sydde han varma sälskinnskor åt sig för att ha på vintern. Tranet, som sälens fett kallas, blandade han i rödmyllan som han målade husen med för att bräderna inte skulle murkna. Han använde till och med sälbenen. Dem stack han ner i potatislandet för att få ha potatisen ifred för sorkarna. Det fungerade alltid, för sorkar kan inte tåla lukten av säl.

Elis levde enkelt och var god vän med naturen som gav honom så mycket gott. Han läste naturen som en öppen bok. Varje dag hade den något nytt att berätta för honom, därför tog han också väl hand om den. Och den här soliga höstdagen när vår berättelse börjar, var det hägring på havet.